

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

E C O N O M I E

CLASA A XI-A¹

*Aprobat prin Ordinul ministrului
Nr. 3252 / 13.02.2006*

București, 2006

¹ Se aplică și la clasa a XII-a – filiera tehnologică, ruta progresivă de calificare prin școala de arte și meserii + anul de completare.

NOTĂ DE PREZENTARE

În conformitate cu planurile-cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului – la clasa a XI-a, toate filierele, profilurile și specializările, precum și la clasa a XII-a, liceu tehnologic, ruta de profesionalizare progresivă prin școala de arte și meserii și anul de completare, – disciplina *Economie* beneficiază de următorul buget de timp:

▪ **2 ore/săptămână:**

- a) la filiera teoretică, profilul uman, specializarea științe sociale);
- b) la filiera tehnologică:
 - calificările profesionale: tehnician în turism, tehnician în activități de poștă, tehnician în activități economice, tehnician în administrație, tehnician în achiziții și contractări, coafor stilist, tehnician în hotelărie, tehnician în activități de comerț, tehnician în gastronomie, organizator banqueting;
- c) filiera vocațională profilul militar (Licee ale Ministerului Administrației și Internelor), specializarea *Științe sociale*;

▪ **1 oră/săptămână:**

- d) la filiera teoretică:
 - profilul real (toate specializările);
 - profilul uman (specializarea filologie);
- e) la filiera vocațională:
 - profilul artistic (toate specializările);
 - profilul pedagogic (toate specializările);
 - profilul sportiv (toate specializările);
 - profilul militar (Licee ale Ministerului Apărării Naționale), specializarea *Matematică-fizică*;
 - profilul teologic (toate specializările);
- f) la filiera tehnologică:
 - toate calificările profesionale, cu excepția celor menționate la punctul b).

Curriculumul pentru disciplina *Economie* răspunde cerințelor formulate în documentele reglatoare de politică educațională din România.

Demersurile propuse prin actualul curriculum sunt concordante, de asemenea, cu spiritul și cu recomandările cuprinse în:

- **Planul de lucru pentru implementarea obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa pentru perioada 2001 – 2010**, ratificat de Consiliul Europei (Barcelona, 2002);
- **Declarația Miniștrilor Europeni ai Educației și Formării Profesionale și a Comisiei Europene, adoptată la Copenhaga, 29-30 noiembrie 2002, privind întărirea cooperării europene în domeniul formării profesionale – „Declarația de la Copenhaga”.**

Locul acestei discipline în liceu este justificat de nevoia de a studia problematica economiei de piață, astfel încât tinerii:

- să dobândească competențele necesare unei orientări eficiente în mediul economic, valorificându-și resursele personale în acord cu exigențele proprii și cu cele ale comunității în care trăiesc;
- să își dezvolte motivația și disponibilitatea de a reacționa pozitiv la o realitate în continuă schimbare.

În vederea realizării acestor finalități, prezentul curriculum integrează următoarele dimensiuni:

- **dimensiunea explicativ-informativă**, vizând însușirea cunoștințelor despre activitatea economică, despre comportamentul rațional al consumatorului și al producătorului, precum și despre mecanismele de funcționare ale economiei de piață;
- **dimensiunea normativă**, referitoare la orientarea comportamentului și a deciziilor individului, ca agent economic, în raport cu normele, principiile și legile activității economice;
- **dimensiunea interogativ-reflexivă și valorizatoare**, care are în vedere dezvoltarea competențelor specifice gândirii critice;
- **dimensiunea practică**, urmărind formarea de atitudini și exersarea de comportamente economice raționale.

Structura curriculumului include următoarele componente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și unități de conținut
- Valori și atitudini
- Sugestii metodologice.

Conținuturile nemarcate prin asterisc (*) se adresează claselor ai căror elevi studiază disciplina *Economie* în 1 oră/săptămânal.

Pentru clasele ai căror elevi studiază disciplina *Economie* în 2 ore/săptămânal se adaugă conținuturile marcate prin asterisc (*) și corp de literă italic.

Elementele de noutate sunt legate de următoarele aspecte:

- orientarea către latura pragmatică a aplicării curriculumului: corelarea dintre unitățile de conținut și competențele specifice permite profesorului să realizeze conexiunea explicită între ceea ce se învață și scopul pentru care se învață; corelația propusă are în vedere posibilitatea ca o anumită competență specifică să poată fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea;
- recomandarea unor valori și atitudini care să completeze dimensiunea cognitivă a învățării cu cea afectiv-atitudinală și morală, din perspectiva finalităților educației, dar și a disciplinei *Economie*;
- includerea unor sugestii metodologice care să orienteze spre modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare.

Prezenta programă dezvoltă competențele specifice spiritului antreprenorial dobândite de elevi în clasa a X-a și creează, prin competențele propuse, posibilități sporite de relaționare a elevilor la mediul economico-social, prin valorificarea propriului potențial și gestionarea eficientă a resurselor proprii și, în perspectivă, pentru gestionarea propriei afaceri.

Programa se adresează atât profesorilor, cât și autorilor de manuale. Lectura integrală a programei este absolut necesară înaintea proiectării unităților de învățare.

Programa este concepută astfel încât să încurajeze creativitatea didactică și adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor. Profesorii și autorii de manuale își pot concentra atenția în mod diferit asupra activităților de învățare și asupra practicilor didactice. Diversitatea situațiilor concrete face posibilă și necesară o diversitate de soluții didactice. Din această perspectivă, propunerile programei nu trebuie privite ca rețetare inflexibile. Echilibrul între diferite abordări și soluții trebuie să fie rezultatul proiectării didactice personale și al cooperării cu elevii fiecărei clase în parte.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea conceptelor specifice științelor sociale pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală
2. Aplicarea cunoștințelor specifice științelor sociale în rezolvarea unor situații-problemă, precum și în analiza posibilităților personale de dezvoltare
3. Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri
4. Manifestarea unui comportament social activ și responsabil, adecvat unei lumi în schimbare
5. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității

VALORI ȘI ATITUDINI

Competențele generale și specifice care trebuie formate prin procesul de predare-învățare a disciplinei *Economie* au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- libertate economică
- eficiență economică
- raționalitatea utilizării resurselor
- comportament economic activ și responsabil.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI²

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Identificarea și caracterizarea rolului de consumator pe care îl îndeplinește orice persoană</p> <p>2.1. Interpretarea cererii ca expresie a trebuințelor persoanei și a resurselor ca mijloace de satisfacere a trebuințelor</p> <p>4.1. Proiectarea unui comportament rațional al consumatorului, impus de tensiunea nevoi-resurse</p>	<p>Consumatorul și comportamentul său rațional</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nevoi și resurse ▪ Cererea ▪ Consumatorul și comportamentul său (costul de oportunitate, utilitatea economică)
<p>1.2. Caracterizarea producătorului / întreprinzătorului, ca purtător al ofertei</p> <p>2.2. Corelarea constituirii ofertei cu folosirea factorilor de producție în activitatea economică</p> <p>2.3. Analizarea eficienței utilizării factorilor de producție</p> <p>4.2. Proiectarea unui comportament rațional și eficient al producătorului / întreprinzătorului, adecvat raportului cerere – ofertă, consum – producție</p>	<p>Producătorul/întreprinzătorul și comportamentul său rațional</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proprietatea și libera inițiativă ▪ Oferta ▪ Factorii de producție și combinarea acestora ▪ Costuri, productivitate, profit, eficiență economică
<p>1.3. Recunoașterea caracteristicilor generale ale pieței în diferite forme concrete de manifestare a acestora</p> <p>1.4. Caracterizarea diferitelor forme de piață pornind de la obiectul tranzacțiilor realizate</p> <p>2.4. Compararea unor fenomene și procese specifice dinamicii economice</p> <p>4.3. Adecvarea comportamentului economic propriu la cerințele unui mediu concurențial</p> <p>5.1. Interpretarea rezultatelor evaluării unor fenomene economice din perspectivă micro și macroeconomică sau individuală și socială</p>	<p>Piața –întâlnire a agenților economici</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Relația cerere-ofertă-preț în economia de piață ▪ Mecanismul concurențial ▪ Forme ale pieței <ul style="list-style-type: none"> - Piața monetară - Piața capitalurilor - Piața muncii - <i>*Piața valutară</i> - <i>*Piața mondială</i> ▪ <i>*Echilibre și dezechilibre economice</i> ▪ <i>*Creștere și dezvoltare economică</i> ▪ <i>*Fluctuații ale activității economice</i> ▪ <i>*Rolul statului în economia de piață</i>
<p>3.1. Utilizarea cunoștințelor economice în rezolvarea unor sarcini de lucru prin cooperare cu ceilalți</p> <p>4.4 Identificarea tendințelor de integrare și globalizare, specifice dinamicii economice actuale</p>	<p>Economia deschisă</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>*Globalizarea</i> ▪ Uniunea Europeană – mecanisme de integrare economică

² Conținuturile marcate prin corp de literă *cursiv* și asterisc (*) sunt obligatorii numai la specializările care, în planul-cadru, au prevăzute 2 ore/ săptămână pentru disciplina *Economie*.

SUGESTII METODOLOGICE

Prezentul curriculum este un instrument de lucru care se adresează profesorilor care predau disciplina *Economie*. Acesta a fost conceput în așa fel încât să permită profesorului:

- să orienteze elevii în utilizarea unor concepte și practici care țin de cultivarea raționalității economice;
- să-și orienteze propria activitate pentru formarea la elevi a competențelor specifice domeniului economic;
- să-și manifeste creativitatea didactică și să le faciliteze adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor cu care lucrează.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe competențe.

Unitățile de conținut sunt prezentate într-o ordine care nu este obligatorie.

Pentru accentuarea caracterului practic – aplicativ al disciplinei se va face apel la:

- experiența de viață a elevilor;
- exemple din economia românească, accentuând domeniul de pregătire a elevilor;
- analiza unor procese referitoare la integrarea României în spațiul economic al Uniunii Europene.

Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv – educative și orientarea acestuia înspre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- utilizarea unor metode active (de exemplu: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin cooperare, studiul de caz, simularea, jocul de roluri, analiza de text, realizarea de portofolii), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare;
- utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor (TIC) în exerciții de simulare a acțiunii în mediul economic pentru apropierea procesului de predare – învățare de realitatea economică.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Evaluarea trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, recomandăm utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor.

Grupul de lucru pentru Curriculum:

prof. Eugen STOICA	Inspector general – Ministerul Educației și Cercetării
prof. Angela TEȘILEANU	Expert C.N.C., Grupul Școlar “Nichita Stănescu”, București
prof. Elena BĂLAN	Școala Superioară Comercială “N. Kretzulescu”, București
prof. Dorina CHIRIȚESCU	Colegiul Național Sf. Sava, București
prof. dr. Mihai NĂZDRĂVAN	Liceul Teoretic Tudor Vladimirescu, București
prof. Florina OȚET	Colegiul Național “Andrei Șaguna”, Brașov
prof. dr. Sorin SPINEANU- DOBROTĂ	Inspector de specialitate – S.N.E.E.